

Prezident İlham Əliyevin qətiyyətli tələbi

ATƏT-in Minsk qrupu və onunla əlaqədar olan bütün təsisatlar ləğv edilməlidir

ATƏT-in keçmiş Minsk qrupunun üç onillik boyu münaqişənin danışıqlar yolu ilə həlli üçün həyata keçirdiyi bədnam fəaliyyətini Prezident İlham Əliyev hələ 2022-ci ildə cəmi ikicə cümlə ilə dəqiq ifadə etmişdi: "Minsk qrupu İkinci Qarabağ müharibəsinə qədər 28 il fəaliyyətdə idi və həmsədr ölkələr bu illər ərzində Azərbaycana, Ermənistanla bəlkə də yüzlərlə səfər etmişlər. Nəticə də göz qabağındadır, nəticə sıfır..."

Dövlət başçımızın da vurğuladığı kimi, onilliklər ərzində bu yarıtmaz qurumun fəaliyyəti yalnız münaqişənin dondurulmasına həsr olunmuşdu. Riyakar həmsədrlərin qurduqları məkrli plana əsasən, zaman keçdikcə Azərbaycan torpaqlarının işğalı ilə barışacaq, beləliklə də münaqişə Ermənistanın xeyrinə həll olunacaqdı. Ancaq milli maraqlarımızı qətiyyətlə müdafiə edən Prezident İlham Əliyev hər zaman beynəlxalq tribunallardan bəyan edirdi ki, Ermənistan və ona havadarlıq edən qüvvələr bu xülyadan əl çəksələr yaxşıdır. Çünki Azərbaycan heç zaman öz ərazisində ikinci "dövlət" qurulmasına imkan verməyəcək.

Bu halda heç müharibəyə də lüzum olmayacaqdı

Azərbaycan Minsk qrupunun 28 il ərzində danışıqlar yolu ilə həll edə bilmədiyi və ya həll etmək istəmədiyi münaqişəyə cəmi 44 gün ərzində hərbi meydanında nöqtə qoydu. Cənubi Qafqazda yeni reallıqlar formalaşdıran ölkəmiz bütün ərazilərində bayrağını dalğalandırdı, suverenliyini təmin etdi. Tarixin, ədalətin, beynəlxalq hüququn öz yerini tapması kimi də tövsif olunacaq qələbələrə ilə Azərbaycan bütün bu sadalananlarla bağlı üzərinə götürdüyü missiyanı onilliklər ərzində həyata keçirməyən Minsk qrupunun da fəaliyyətinə defakto son qoydu.

Halbuki Azərbaycan illərlə böyük səbr və dözümlə nümayiş etdirərək münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasını gözlədi, ATƏT-in adıçəkilən qrupunun normallaşma istiqamətində hansısa müsbət addımlar atacağına ümid bəslədi, amma hədəfə yerə.

Çünki yarıtmaz həmsədrlər sadəcə öz vəzifələrini bölgəyə, Azərbaycana turist səfərləri etməklə yekunlaşmış hesab etdilər. Münaqişəni ədalətli yolla həll etmək əvəzinə tərəf tutdular, təcavüzkar və işğalçı Ermənistanı dəstəklədilər.

Məhz ATƏT-in Minsk qrupunun öz mandatına uyğun fəaliyyət göstərməməsi 44 günlük müharibəni qaçılmaz etdi. Savaş nəticəsində minlərlə insan həyatını itirdi, onminlərlə isə yaralandı...

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Bakının təşəbbüsləri və söyləri sayəsində iki ölkə arasında sülhün əldə edilməsi üçün əməli addımlar atılmağa başlandı. Sərhədlərin delimitasiya və demarkasiyasına start verilməsi, Qazaxın 4 kəndinin bir güllə belə atılmadan, bir itki verilmədən qaytarılması, eləcə də Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişi layihəsinin mətni ətrafında danışıqlar prosesinin yekunlaşması buna əyani nümunələrdir.

Ermənistan ilə Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin imzalanmasına yeganə maneə yaradan məsələlər isə Ermənistanın Azərbaycan ərazilərinə iddia olan konstitusiyasını dəyişməməsi və ATƏT-in keçmiş Minsk qrupunun ləğvi ilə bağlı ölkəmizlə birgə müraciət etməməsidir.

Artıq dünyada Qarabağ adlı münaqişə yoxdur və vaxtilə bu münaqişəni danışıqlar yolu ilə nizamlamaq məqsədilə missiyalandırılmış keçmiş Minsk qrupunun fəaliyyətinə də son qoyulub. Buna görə də adı-

çəkilən qrupun hüquqi olaraq buraxılmasının da vaxtı çoxdan yetişib. Amma Ermənistan tərəfi Azərbaycanla birgə müraciət etməkdən yayınır və sözün əsl mənasında ölü qurumu diriltməyə cəhd edir.

Azərbaycanın milli maraqlarını təmin etməsini heç cür qəbullanmaq istəməyən Qərb dairələri də artıq çoxdan həll olunmuş münaqişəni yenidən alovlandırmaq üçün faktiki olaraq mandatına son verilmiş Minsk qrupunu süni yolla regionda baş verən proseslərə cəlb etməyə mənasız cəhdlər edirlər.

Tam iflasa uğramış qrup

Mənasız ona görə deyirik ki, aprelin 25-də ATƏT-in Baş katibi Feridun Sinirlioğlunu qəbul edən Prezident İlham Əliyev də keçmiş Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həllində tam iflasa uğramış ATƏT-in Minsk qrupunun və onunla əlaqədar olan bütün təsisatların ləğv edilməsinin vaxtının artıq çoxdan çatdığını, Ermənistan tərəfindən də bu xüsusda addımların atılmalı olduğunu bir daha qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini hərbi və siyasi yollarla tam təmin etdiyini, bununla da ölkəmiz tərəfindən Helsinki Yekun Aktının, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin Cənubi Qafqazda təsbit edilməsinin təmin olunduğunu diqqətə çatdırdı.

Eyni zamanda sözügedən tarixdə Azərbaycan xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun ATƏT-in Baş katibi Feridun Sinirlioğ-

lunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə sülh sazişinin imzalanması üçün əsas şərtlər qismində Ermənistan konstitusiyasında hələ də Azərbaycana qarşı qüvvədə qalan ərazi iddialarının aradan qaldırılması və eləcə də münaqişənin bitməsi nəticəsində tarixə qovuşmuş, öz əhəmiyyətini itirmiş Minsk qrupu, Fəaliyyətdə olan sədrin xüsusi nümayəndəsi, Yüksək Səviyyəli Planlaşdırma Qrupu kimi ATƏT təsisatlarının ləğv edilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Göründüyü kimi, rəsmi Bakı Minsk qrupunun artıq bölgədə həll edəcəyi münaqişə, problem qalmadığı üçün dərhal ləğv edilməli olduğunu bildirir.

Dildə sülhə tərəf olduğunu deyən İrəvan isə təcavüzkar və işğalçı siyasətini davam etdirmək niyyəti ilə nə konstitusiyasını dəyişir, nə də keçmiş Minsk qrupunun hüquqi ləğvinə razılıq verir. Bununla da gələcəkdə yenidən Azərbaycan ərazilərinə iddia etmək üçün özünə münbit zəmin hazırlamaq istəyir.

Bütün bu gerçəkliklərin fonunda da İrəvanın gündəliyində sülh yox, müharibə dəyəndi. Bu gün kimi aydın görünür. Buna görə hərbi eskalasiyanı artırır, müstəmləkəçi Fransanın əli ilə sürətlə silahlanır, revanşa hazırlaşır.

Ümumiyyətlə, müşahidə edilən neqativ proseslər onu göstərir ki, nə Ermənistanın hakim dairələri, nə də cəmiyyəti sülhə, normallaşmaya, millətlərarası barışığa hazırdırlar. Erməni şüurunda dərin kök salmış milli nifrət, şovinizm, Azərbaycanofobiya bölgədə sülhü kölgə altında saxlamaqda davam edir. Ermənistanda, Fransada Azərbaycan bayraqlarının yandırılması kimi cinayətlər törədilməsi bunun təzahürləridir. Keçmiş Minsk qrupunun ötəyindən ikiəlli yapışması da Ermənistanın revanş istəyindən doğur. Ancaq "dəmir yumruq" Qarabağ münaqişəsini birdəfəlik həll edərək ATƏT-in bu bədnam qurumunu tarixin arxivinə atıb.

Necə deyərlər, obrazlı ifadə etsək ATƏT-in Minsk qrupu çoxdan ölüb, sadəcə basdırılmağı qalıb ki, buna da Azərbaycanın qətiyyəti sayəsində tezliklə nail olunacaq.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*